

COVID-19

Pandemi Döneminde Endoskopi Ünitelerinde Enfeksiyon Kontrol Önlemleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Güncellenme Tarihi: 26.04.2020

COVID-19 etkeni olan koronavirüs, esas olarak damlacık yoluyla bulaşmaktadır. Ayrıca hasta bireylerin öksürme, hapşırma yoluyla ortaya çıktıkları damlacıklara, diğer kişilerin temas etmesi ile de bulaşabilmektedir. Fekal atılım olması endoskopi ünitelerindeki hasta ve sağlık çalışanları için risk oluşturabilir. Tüm endoskopik işlemler riskli olmak ile birlikte özellikle bronkoskopi ve üst GİS endoskopileri aerosol oluşturan yüksek riskli işlemler olarak kabul edilir.

1. Elektif girişimler ertelenmelidir.
2. Tüm personele, COVID-19 belirtileri ve korunma yöntemleri hakkında periyodik eğitimler verilmeli ve verilen eğitimler kayıt altına alınmalıdır.
3. Eğitimler, Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yayımlanan rehber ve diğer materyaller ile uyumlu olmalıdır.
4. Endoskopi üniteleri hasta randevularını, işlemden önce en az süre bekletecek şekilde düzenlemelidir.
5. COVID-19 hastaları beklemeden işlem odasına alınmalıdır.
6. Mümkün ise COVID-19 hastaları için ayrı bir bekleme salonu oluşturulmalıdır. Endoskopi ünitesine gelen tüm hasta ve yakınları bekleme alanında hastanın her yönüne en az 1 metre olacak şekilde yerleştirilmelidir.
7. Ulaşılabilir yerlere alkol bazlı el antiseptikleri konulmalıdır.
8. Tüm sağlık çalışanları, hasta ve hasta yakınları endoskopi ünitesine girmeden önce, solunum yolu enfeksiyonları açısından sorgulanmalıdır.
9. Endoskopiye gelen her hasta ile hastayı ilk karşılayan ve sorgulayan sağlık personelinde tıbbi maske olmalı ve arada en az 1 metre mesafe korunmalıdır. Sağlık personeli mümkün ise ek olarak yüz koruyucu kullanmalıdır.
10. Tüm endoskopi çalışanları kendilerinde ve ailelerinde COVID-19 enfeksiyon belirtisi ve bulgularını izlemesi ve saptandığında bunu bildirmesi istenmelidir.
11. Hasta ve temaslı sağlık çalışanının takibi, Sağlık Bakanlığının COVID-19 Rehberine göre yapılmalıdır.
12. Sağlık çalışanında COVID-19 pozitifliği saptanması durumunda, diğer personelin yönetimi Teması Olan Sağlık Çalışanlarının Değerlendirilmesi algoritmasına göre ilgili bölüm tarafından planlanır. Hasta personel ile yakın temaslılar saptanıp İl Sağlık Müdürlüğüne takip edilir, klinik hizmetine devam eder.

13. Hasta dışında bakıcı, refakatçi endoskopi ünitesine alınmamalıdır.
14. Hasta üniteye gelirken, mümkünse işlem boyunca ve işlem sonunda servise/ eve giderken tıbbi maske takmalıdır.
15. COVID-19 hastaları için endoskopi öncesi, endoskopi odası ve endoskopi sonrası için ayrı alanlar tahsis edilmelidir.
16. Endoskopi ünitesinin yerleşimine uygun olarak KKE giyme-çıkarma alanları belirlenmeli, uygun yerlere el hijyeni için alkol bazlı antiseptikler yerleştirilmelidir.
17. Endoskopi ünitesi, hasta ve yakınları COVID-19 belirtileri ve korunma yöntemleri hakkında bilgilendirmeli, bu bilgileri içeren posterleri merkezin görünür yerlerinde bulundurmalıdır.
18. Personel mobil telefon, bilgisayar klavyesi, pens gibi şeyleri ortak kullanmamalı, saat, bilezik, yüzük vb. takıları çıkarmalıdır.
19. COVID-19 hastalarının kullandığı tuvaletler mümkünse ayrılmalıdır. Mümkün değilse hastanın kullanımından sonra uygun temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri yapılmalıdır.
20. Tüm bekleme alanlarının sık ve düzenli temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri yapılmalıdır. Semptomatik hasta ayrıldıktan sonra mutlaka temizlik ve dezenfeksiyon yapılmalıdır. Temizlik ve dezenfeksiyon özellikle elle sık temas edilen yerlere (elektrik düğmeleri, kapı kolları vb.) yoğunlaştırılmalıdır. Temizlik su ve deterjan ile yapıldıktan sonra dezenfeksiyon aşağıdaki şekilde yapılır.
 - a. Yer ve yüzey dezenfeksiyonunda, 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılabilir.
 - b. Hasta çıkartıları ile kirlenmiş alanlar 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanılır. Bu amaçla %70 lik alkol de kullanılabilir. Dezenfektanın temizlenen yüzeyde en az 1 dakika kalması sağlanır.

Endoskopi

İşlem sırasında

1. İşlem en az sayıda sağlık çalışanı ile yapılmalıdır.
2. COVID-19 hastalarının endoskopi işlemi mümkün ise negatif basınçlı bir odada yapılmalıdır. Böyle bir oda yok ise bu hastalara ayrılmış iyi havalandırılan odalar kullanılmalıdır.
3. Endoskopi odasındaki tüm personel KKE giymelidir: N95/FFP2 maske, su

geçirmez önlük, eldiven, gözlük/yüz koruyucu, bone, ayakkabı koruyucu/galoş.

İşlem sonrasında

1. COVID-19 hastası işlem odasında ayılmasını takiben, hemen servise veya evine gönderilmelidir.
2. Tüm atıklar ve tek kullanımlık endoskopik cihazlar tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.
3. Her hasta sonrası endoskopi yapılan alan/oda temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Her hasta sonrası gerekli süre bırakılarak işlem gerçekleştirilmelidir. Temizlik yapan personel tıbbi maske, önlük, eldiven, gözlük/yüz koruyucu, önlük, bone ve ayak koruyucu/galoş giymelidir.
4. Endoskopi ve ekipmanların temizliğini yapan personel: N95/FFP2 maske, su geçirmez önlük, eldiven, gözlük/yüz koruyucu, bone, ayak koruyucu/galoş giymelidir.